

Հաստատված է նոր խմբագրությամբ
«Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ
դիտորդ խորհրդի որոշմամբ

Նոր խմբագրությամբ գրանցված է

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկում

Գլխավոր տնօրեն՝ Հայկ Եգանյան

Նախագահ՝ Արթուր Զավադյան

«17» հունվարի, 2019թ.
ք. Երևան
ՀՖԲ-01/083L

« __ » _____ 2019թ.

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՆԴԱՅԻՆ ԲՈՐՍԱ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ
ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄՆԵՐԻ
ԿԱՆՈՆՆԵՐ**

(ՆՈՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ)

Գլուխ 1. Հասկացություններ

- 1) Սույն կանոններում կիրառվող հասկացություններն ունեն սույն գլխով սահմանված նշանակությունները:
- 2) «**Առևտրային համակարգ**». էլեկտրոնային եղանակով Օպերատորի կողմից հրապարակային առևտրի կազմակերպման, անցկացման և դրա հետ կապված տեղեկատվության մշակման և պահպանման համար Օպերատորի մոտ օգտագործվող տեխնիկական, ծրագրային և այլ միջոցների համախումբ:
- 3) «**Առևտրային նստաշրջան**». աշխատանքային օրվա ժամանակահատված, որի ընթացքում Օպերատորի կանոններով սահմանված կարգով կազմակերպվում է պետական պարտատոմսերի հրապարակային առևտուր:
- 4) «**Պետական պարտատոմսերի շուկայի մասնակից**». Օպերատորի կանոններին համապատասխան պետական պարտատոմսերի առևտրին մասնակցելու իրավունք ունեցող կազմակերպություն:
- 5) «**Օպերատոր**». «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» բաց բաժնետիրական ընկերություն:
- 6) «**Գործակալ**». պետական պարտատոմսերի շուկայի մասնակից, որը Թողարկողի և ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ կնքված պայմանագրով ստանձնել է ուղենիշային պետական պարտատոմսերը իր անունից և իր հաշվին գնանշելու պարտավորություն:
- 7) «**Գնանշողի կարգավիճակ**». Գործակալին Օպերատորի կողմից տրվող կարգավիճակ, որից բխում են Գործակալի համար սույն կանոններով սահմանված իրավունքները, արտոնություններն ու պարտականությունները:
- 8) «**Հայտ**». առևտրային նստաշրջանի ընթացքում առևտրային համակարգ մուտքագրված՝ տվյալ թողարկման (տրանշի) պետական պարտատոմսերի գնման/վաճառքի առաջարկ, որտեղ նշվում են Օպերատորի կանոններով սահմանված այդ առաջարկի բավարարման բոլոր էական պայմանները:
- 9) «**Գնանշում**». պետական պարտատոմսերով գործարքներ կնքելու նպատակով առևտրային համակարգում պետական պարտատոմսի գնման և/կամ վաճառքի գնի հայտարարում:
- 10) «**Երկկողմանի գնանշում**». առևտրային համակարգում Գործակալի կողմից տվյալ թողարկման պետական պարտատոմսերի առնվազն մեկ գնման և մեկ վաճառքի գնի միաժամանակյա հայտարարումը:
- 11) «**Գնանշման ծավալ**». հայտով գնման կամ վաճառքի ներկայացված պետական պարտատոմսի անվանական ծավալ:
- 12) «**Գործակալի սպրեդ**». Գործակալի կողմից առևտրային համակարգ մուտքագրված համապատասխան թողարկման պետական պարտատոմսերի գնման հայտերում նշված ամենաբարձր և վաճառքի հայտերում նշված ամենացածր գներին համապատասխանող՝ պարտատոմսի եկամտաբերությունների տարբերության առավելագույն թույլատրելի սահման:
- 13) «**Թողարկող**». Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն:
- 14) «**Պետական պարտատոմս**». Հայաստանի Հանրապետության անունից Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված պետական (գանձապետական) պարտատոմսեր:
- 15) «**Ուղենիշային պետական պարտատոմս**». պետական պարտատոմս, որը իրավական ակտերին համապատասխան Թողարկողի կողմից համարվում է ուղենիշային:
- 16) Սույն կանոններում կիրառվող այլ հասկացություններն ունեն Օպերատորի կանոններով սահմանված նշանակությունները:

Գլուխ 2. Ընդհանուր դրույթներ

- 17) Օպերատորը Գնանշողի կարգավիճակ կարող է շնորհել միայն Գործակալին:
- 18) Գործակալին Գնանշողի կարգավիճակի շնորհումը տվյալ Գործակալի համար լրացուցիչ արտոնություններ և/կամ սահմանափակումներ չի առաջացնում ուղենիշային չհամարվող այլ թողարկման պետական պարտատոմսերի նկատմամբ:
- 19) Ուղենիշային պետական պարտատոմսերի վերաբերյալ տվյալները Օպերատորը ստանում է Թողարկողից՝ ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգչային ցանցով:

Գլուխ 3. Գնանշողի կարգավիճակով Գործակալի գործունեությանը ներկայացվող պահանջները

- 20) Գնանշողի կարգավիճակ ստացած Գործակալը պարտավոր է՝
 - ա) պետական պարտատոմսերի առևտրային նստաշրջանի բացման պահից առավելագույնը 10 (տաս) րոպե հետո մինչև պետական պարտատոմսերի առևտրային նստաշրջանի փակման պահը ուղենիշային պարտատոմսերի բոլոր թողարկումներով անընդհատ ապահովել երկկողմանի գնանշում, բացառությամբ սույն կետի բ) ենթակետով և սույն կանոնների 25) կետի բ) ենթակետով սահմանված դեպքերի,
 - բ) երկկողմանի գնանշման ընթացքում գնման և/կամ վաճառքի հայտի բավարարման դեպքում երեք րոպեում ապահովել նոր երկկողմանի գնանշում,
 - գ) երկկողմանի գնանշման ընթացքում ապահովել տվյալ թողարկման ուղենիշային պետական պարտատոմսերի համար սահմանված նվազագույն գնանշման ծավալը՝ մասնակի բավարարման պայմանով,
 - դ) պետական պարտատոմսերի առևտրային նստաշրջանի ընթացքում ուղենիշային պետական պարտատոմսերով երկկողմանի գնանշումը կատարել սույն կանոններով սահմանված սպրեդի սահմաններում:
- 21) Եթե առևտրային նստաշրջանի ընթացքում սույն կանոնների 20) կետի գ) և/կամ դ) ենթակետերով սահմանված նվազագույն գնանշման ծավալի և/կամ սպրեդի չափերը խախտվել են առևտրային համակարգում կնքված գործարքի արդյունքում, ապա Գործակալը պարտավոր է երեք րոպեում, իսկ մնացած բոլոր դեպքերում՝ անմիջապես վերականգնել նվազագույն գնանշման ծավալի և/կամ սպրեդի՝ սույն կանոններով սահմանված չափերը:
- 22) Առևտրային նստաշրջանի ընթացքում Գործակալի ընթացիկ պահի դրությամբ սպրեդը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$Գ.ԸՍ = \frac{(\mathcal{E}_{կ_{սոթ}} - \mathcal{E}_{կ_{վաճառք}})}{\mathcal{E}_{կ_{վաճառք}}} \times 100\%$$

որտեղ՝

Գ.ԸՍ - Գործակալի ընթացիկ պահի դրությամբ սպրեդի չափն է,

$\mathcal{E}_{կ_{սոթ}}$ - Գործակալի կողմից առևտրային համակարգ ընթացիկ պահի դրությամբ իր անունից և իր հաշվին մուտքագրված՝ տվյալ թողարկման ուղենիշային պետական պարտատոմսերի գնման հայտերի ամենաբարձր գնին համապատասխանող տարեկան եկամտաբերությունն է:

$\mathcal{E}_{կ_{վաճառք}}$ - Գործակալի կողմից առևտրային համակարգ ընթացիկ պահի դրությամբ իր անունից և իր հաշվին մուտքագրված՝ տվյալ թողարկման ուղենիշային պետական պարտատոմսերի վաճառքի հայտերի ամենացածր գնին համապատասխանող տարեկան եկամտաբերությունն է:

- 23) Գործակալի ընթացիկ պահի դրությամբ սպրեդը չպետք է գերազանցի 5 (հինգ) տոկոսը:
- 24) Ուղենիշային պետական պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման (տրանշի) համար գնման կամ վաճառքի հայտում նշվող նվազագույն գնանշման ծավալը սահմանվում է տվյալ թողարկման ուղենիշային պարտատոմսերի շրջանառության մեջ գտնվող անվանական ծավալի 0.1 (զրո ամբողջ մեկ տասնորդական) տոկոսի չափով:

Գլուխ 4. Գործակալի իրավունքները

- 25) Գործակալին իրավունք ունի՝
 - ա) փոփոխել երկկողմանի գնանշումը սույն կանոններով սահմանված՝ Գործակալի սպրեդի սահմաններում,
 - բ) չկատարել երկկողմանի գնանշման պարտավորությունը տվյալ թողարկման ուղենիշային պետական պարտատոմսերի համար, եթե տվյալ առևտրային նստաշրջանի ընթացքում իր անունից և իր հաշվին տվյալ թողարկման ուղենիշային պետական պարտատոմսերով կնքած գործարքների ընդհանուր անվանական ծավալը գերազանցում է տվյալ թողարկման ուղենիշային պետական պարտատոմսերի շրջանառության մեջ գտնվող անվանական ծավալի 0.2 (զրո ամբողջ երկու տասնորդական) տոկոսի չափը:
- 26) Գործակալին իրավունք ունի Օպերատորի առևտրային համակարգում գործարքներ կնքել իր անունից և հաճախորդների հաշվին, որոնց վրա չեն տարածվում Գործակալի նկատմամբ սույն կանոններով սահմանված պահանջները, արտոնությունը և սահմանափակումները:

Գլուխ 5. Գնանշողի կարգավիճակի շնորհման կարգը

- 27) Գործակալին Գնանշողի կարգավիճակ շնորհելու մասին որոշումն ընդունում է Օպերատորի գործադիր մարմնի ղեկավարը՝ սույն գլխով սահմանված կարգով:
- 28) Գործակալը Գնանշողի կարգավիճակ ստանալու համար պետք է սույն կանոնների Հավելված 1-ին համապատասխան Օպերատորին ներկայացնի Գնանշողի կարգավիճակի հայցման դիմում (այսուհետ՝ նաև Դիմում):
- 29) Դիմումը ներկայացված է համարվում Օպերատորին դրա ստացման պահից: Օպերատորի գործադիր մարմնի ղեկավարը դիմումի ստացման պահից 1 (մեկ) աշխատանքային օրվա ընթացքում պետք է դիմումի մերժման կամ բավարարման մասին որոշում ընդունի:
- 30) Գործակալին Գնանշողի կարգավիճակը շնորհված է համարվում Օպերատորի գործադիր մարմնի ղեկավարի համապատասխան որոշման ընդունման օրը:

Գլուխ 6. Գնանշողի կարգավիճակի հայցման դիմումի մերժումը

- 31) Գնանշողի կարգավիճակի հայցման դիմումը մերժվում է, եթե՝
 - ա) դիմումի քննարկման ժամանակահատվածում կասեցվել է տվյալ Գործակալի՝ Օպերատորի մոտ գործարքներ կնքելու իրավունքը,
 - բ) առկա է օրենքին կամ դրան համապատասխան ընդունված այլ որոշումներին (նորմատիվ իրավական ակտերին) և Օպերատորի կանոններին որևէ անհամապատասխանություն:
- 32) Դիմումի մերժման մասին Օպերատորի գործադիր մարմնի ղեկավարի որոշման մեջ պետք է նշվեն մերժման պատճառներն ու իրավական հիմքերը:
- 33) Օպերատորի գործադիր մարմնի ղեկավարը չի կարող սույն գլխով չնախատեսված հիմքերով դիմումի մերժման մասին որոշում ընդունել:

34) Դիմումի մերժման դեպքում Գործակալն իրավունք ունի Գնանշողի կարգավիճակի հայցման վերաբերյալ նոր դիմում ներկայացնել սույն կանոններով սահմանված ընդհանուր կարգով:

Գլուխ 7. Գնանշողի կարգավիճակի դադարեցումը

- 35) Պետական պարտատոմսերի շուկայի մասնակցի՝ Գնանշողի կարգավիճակը Օպերատորի մոտ ինքնաբերաբար դադարում է, եթե՝
- ա) դադարել է շուկայում կազմակերպվող առևտրին մասնակցելու տվյալ կազմակերպության թույլտվությունը,
 - բ) դադարել է պետական պարտատոմսերի շուկայի տվյալ մասնակցի՝ Գործակալի կարգավիճակը,
 - գ) ՀՀ օրենսդրությունում, ՀՀ այլ իրավական ակտերում և/կամ Օպերատորի կանոններում տեղի են ունեցել այնպիսի փոփոխություններ, որոնք անհնարին են դարձնում Գնանշողի կարգավիճակով տվյալ կազմակերպության հետագա գործունեությունը:

Գլուխ 8. Գնանշողի կարգավիճակով Գործակալի գործունեության արտոնությունը

- 36) Եթե գործարքի կողմը գործարքի առարկա ուղենիշային պետական պարտատոմսերի Գնանշողի կարգավիճակ ունեցող Գործակալն է, ապա նրա համար, որպես արտոնություն, սահմանվում և Օպերատորի կողմից նրանից գանձվում է նվազեցված միջնորդավճար, քան սահմանված է տվյալ թողարկման ուղենիշային պետական պարտատոմսերի Գնանշողի կարգավիճակ չունեցող՝ պետական պարտատոմսերի շուկայի այլ մասնակիցների համար:
- 37) Սույն կանոնների 36) կետով սահմանված միջնորդավճարների չափերը սահմանվում են Օպերատորի «Սակագների մասին կանոններով»:

Գլուխ 9. Կանոնների պահպանման վերահսկումը

- 38) Սույն կանոնների պահանջների պահպանման վերահսկողությունն իրականացվում է Օպերատորի և Թողարկողի կողմից:
- 39) Օպերատորը սույն կանոնների պահանջների հայտնաբերված խախտումների վերաբերյալ Թողարկողին համապատասխան տեղեկանքներ է ներկայացնում՝ նշելով հայտնաբերված խախտումների բնույթը և նկարագիրը: Տեղեկանքի ձևը և ներկայացման պարբերականությունը սահմանվում է Օպերատորի գործադիր մարմնի ղեկավարի որոշմամբ՝ համաձայնեցնելով Թողարկողի հետ:
- 40) Սույն կանոնների պահպանման վերահսկողության շրջանակներում ծագած վեճերը լուծվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Գլուխ 10. Անցումային դրույթներ

- 41) Սույն կանոններում փոփոխություններն ու լրացումները դրա անբաժանելի մասն են և ուժի մեջ են մտնում օրենքով սահմանված կարգով, եթե այլ բան սահմանված չէ սույն կանոններով:
- 42) Հավելվածը սույն կանոնների բաղկացուցիչ մասն է և կանոնների հետ կազմում է մեկ միասնական փաստաթուղթ:

Հավելված 1

Հայաստանի ֆոնդային բորսայի
Գործադիր մարմնի ղեկավարին

Գնանշողի կարգավիճակի հայցման դիմում

Սույնով հայցվում է _____-ին շնորհել
(դիմորդի լրիվ հայերեն անվանումը)

Գնանշողի կարգավիճակ:

Միաժամանակ պարտավորություն ենք ստանձնում պահպանել «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» բաց բաժնետիրական ընկերության «Պետական պարտատոմսերի գործակալների գնանշումների կանոններով» սահմանված և Գնանշողի գործունեությանը ներկայացվող բոլոր պահանջները, ինչպես նաև բարեխղճորեն կատարել Գնանշողի կարգավիճակից բխող և Օպերատորի մոտ կատարված գործունեության արդյունքում մեր կողմից ստանձնած բոլոր պարտավորությունները:

(Գործադիր մարմնի ղեկավարի
անուն, ազգանուն)

(Գործադիր մարմնի ղեկավարի
պաշտոնը)

(ստորագրություն)

(ամսաթիվ)

Կ.Տ